

ניהול חוסן בקהילות בסיכון – 290.4057

מרצה: פרופ' שריל זלוטניק – czlotnick@univ.haifa.ac.il

תיאור הקורס: יש יותר ויותר מחקרים המראים לנו שמחלה או חוויה (ולו בודדת) יכולה לפגוע באיכות החיים (המצב הפיזי, הנפשי והחברתי) של ילד או נער או אפילו של משפחה או קהילה. בקורס זה, אנו נדון במשמעות המושג של "להיות בסיכון", מצבים והשפעות שבהם ילדים וקהילות נתפסים כנמצאים בסיכון, התערבויות שמאפשרות הורדת הסיכון, ומהו התפקיד שלנו כאחים וכאחיות לצמצם את הסיכון ולקדם את איכות החיים בקרבם.

מטרות העל של הקורס:

1. הבנה של המושג "להיות בסיכון"
2. זיהוי רב-ממדי של היבטים של גורמי הסיכון אשר משפיעים על אנשים בסיכון.
3. הכרת המודלים המשמשים לבניית התערבויות להפחתת סיכון כגון התיאוריה האקולוגית של ברונפנברגר ותפיסת מסלול החיים
4. יכולת לסנתז את הספרות הקיימת בכדי ליצור תוכנית שתסייע בקידום איכות החיים לקבוצה מסוימת שבסיכון.

מטלות הקורס:

30%	<p>מצגת – תיאור מצב של קבוצת אנשים בסיכון לפי אחד מהמודלים</p> <ul style="list-style-type: none"> • המצב והסיכון (15 דקות) <ul style="list-style-type: none"> ○ רקע מדעי ○ מידע מהילדים או מאנשים שמטפלים בהם • שרותי בריאות ורווחה וכו' שכבר קיימים שצמצמו את הסיכון
30%	<p>תיאור של התערבויות (זוגות) – (מחקרים שפורסמו אחרי שנת 2014) – מאמר אחד לכל סטודנט ו-10 דקות לכל מאמר</p> <ul style="list-style-type: none"> • מהו המצב/קושי/בעיה שדורש שיפור • מי במדגם • מהי ההתערבות (בנוסף לציון נקודות החוזק והחולשה שלה)
40%	<p>דו"ח קבוצתי (זוגות) - יצירת תוכנית שתסייע לקדם את איכות החיים של קבוצת אנשים (10 דפים לא כולל מקורות) - תאריך אחרון להגשת הדו"ח – 20 יוני 2019</p> <ul style="list-style-type: none"> • רקע מדעי על אוכלוסייה בסיכון • מטרת ההתערבות • LOGIC MODEL של ההתערבות • התיאור של המרכיבים של LOGIC MODEL • התרומה של ההתערבות
100%	סיכום

תאריך השיעור	נושא	חומר לקרוא
27 פברואר (שיעור 1)	<ul style="list-style-type: none"> • משימות לקורס • הבנת והגדרות של המושג "ילדים או קהילות בסיכון" • הגדרת בריאות ואיכות החיים בהקשר של סיכון • חוויות שליליות מתקופת הילדות 	

<p>Kuh, D., Ben-Shlomo, Y., Lynch, J., Hallqvist, J., & Power, C. (2003). Life course epidemiology. <i>Journal of Epidemiology & Community Health</i>, 57(10), 778-783.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • מסגרת של תפיסת מסלול החיים (Life Course Perspective) • מושג של תקופת זמן קריטית 	<p>6 מרץ (שיעור 2)</p>
	<p>כנס על ניהול החוסן הארגוני במערך הסייעוד</p>	<p>13 מרץ (שיעור 3 – הכנס ; אין שיעור בכיתה)</p>
<p>Hamiel D, Wolmer L, Spirman S, & Laor N. (2013) Comprehensive Child-Oriented Preventive Resilience Program in Israel Based on Lessons Learned from Communities Exposed to War, Terrorism and Disaster. <i>Child Youth Care Forum</i>, 42, 261-274.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • מודלים המשתמשים לחקירת גורמי הסיכון, פעולותם והשפעתם תאוריה האקולוגית – ברונפנברנר 	<p>20 מרץ (שיעור 4)</p>
<p>Cousins, Laura A., et al. "Topical review: Resilience resources and mechanisms in pediatric chronic pain." <i>Journal of Pediatric Psychology</i> 40.9 (2015): 840-845.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • יכולת להתאושש אחרי בעיות – חוסן (Resilience) 	<p>27 מרץ (שיעור 5)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • אורחת: בתיה מג'ר RN MA – יצירת תוכנית 	<p>3 אפריל (שיעור 6)</p>
<p>מצגות של סטודנטים</p>	<ul style="list-style-type: none"> • קבוצה של ילדים או קהילה בסיכון – לפי מודל 	<p>10 אפריל (שיעור 7)</p>
<p>מצגות של סטודנטים</p>	<ul style="list-style-type: none"> • קבוצה של ילדים או קהילה בסיכון – לפי מודל 	<p>1 מאי (שיעור 8)</p>
<p>מצגות של סטודנטים</p>	<ul style="list-style-type: none"> • קבוצה של ילדים או קהילה בסיכון – לפי מודל 	<p>15 מאי (שיעור 9)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • אין שיעור – חיפוש מחקרים על התערבויות 	<p>22 מאי</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • אין שיעור – להכין דיונים אודות ההתערבויות בין הסטודנטים של הקבוצה 	<p>29 מאי</p>
<p>Maynard L., & Lynn, D. (2016). Development of a logic model to support a network approach in delivering 24/7 children's palliative care: part two. <i>International Journal of Palliative Nursing</i>, 22(6), 278-285.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • כיצד לבניות התערבות • תרגול על בניית התערבויות 	<p>5 יוני (שיעור 10)</p>
<p>התערבויות סטודנטים</p>	<ul style="list-style-type: none"> • דיון על התערבויות 	<p>5 יוני (שיעור 11)</p>
<p>התערבויות סטודנטים</p>	<ul style="list-style-type: none"> • דיון על התערבויות 	<p>12 יוני (שיעור 12)</p>

מקורות:

- אנטונובסקי א. (1988) המודל הסלוטוגני כתיאוריה מכוונת בקידום הבריאות. מגמות, 1988, (1-2), 170-181.
- Bethell, C. D., Newacheck, P. W., Fine, A., Strickland, B. B., Antonelli, R. C., Wilhelm, C. L., ... & Wells, N. (2014). Optimizing health and health care systems for children with special health care needs using the life course perspective. *MCHJ*, 18(2), 467-477.
- Benoit, D. (2004). Infant-parent attachment: Definition, types, antecedents, measurement and outcome. *Paediatrics & child health*, 9(8), 541-545.
- Berzin, S. C., & De Marco, A. C. (2010). Understanding the impact of poverty on critical events in emerging adulthood. *Youth & Society*, 42(2), 278-300.
- Cousins, Laura A., et al. "Topical review: Resilience resources and mechanisms in pediatric chronic pain." *Journal of Pediatric Psychology* 40.9 (2015): 840-845.
- Halligan, S.L., Murray, L., Martins, C., & Cooper, P.J. (2007) Maternal depression and psychiatric outcomes in adolescent offspring: A 13-year longitudinal study. *Journal of Affective Disorders*, 97 (1-3), 145-154. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jad.2006.06.010>
- Hamiel D, Wolmer L, Spirman S, & Laor N. (2013) Comprehensive Child-Oriented Preventive Resilience Program in Israel Based on Lessons Learned from Communities Exposed to War, Terrorism and Disaster. *Child Youth Care Forum*, 42, 261-274.
- Hanson MA & Gluckman PD. (2014) Early developmental conditioning of later health and disease: physiology or pathophysiology? *Physiological Review*, 94(4), 1027-1076
- Hsieh, H. F., Heinze, J. E., Aiyer, S. M., Stoddard, S. A., Wang, J. L., & Zimmerman, M. A. (2015). Cross-domain influences on youth risky driving behaviors: A developmental cascade analysis. *Journal of applied developmental psychology*, 38, 11-21.
- Israel, S., Moffitt, T. E., Belsky, D. W., Hancox, R. J., Poulton, R., Roberts, B., ... & Caspi, A. (2014). Translating personality psychology to help personalize preventive medicine for young adult patients. *Journal of personality and social psychology*, 106(3), 484.
- John, O. P., & Srivastava, S. (1999). The Big-Five trait taxonomy: History, measurement, and theoretical perspectives. In L. A. Pervin & O. P. John (Eds.), *Handbook of personality: Theory and research* (Vol. 2, pp. 102-138). New York: Guilford Press.
- Klimstra, T. A., Luyckx, K., Germeijs, V., Meeus, W. H., & Goossens, L. (2012). Personality traits and educational identity formation in late adolescents: Longitudinal associations and academic progress. *Journal of Youth and Adolescence*, 41(3), 346-361.
- Kuh, D., Ben-Shlomo, Y., Lynch, J., Hallqvist, J., & Power, C. (2003). Life course epidemiology. *Journal of Epidemiology & Community Health*, 57(10), 778-783.
- Lee, J. M., Pilli, S., Gebremariam, A., Keirns, C. C., Davis, M. M., Vijan, S., ... & Gurney, J. G. (2010). Getting heavier, younger: trajectories of obesity over the life course. *International Journal of Obesity*, 34(4), 614-623.
- Maynard L., & Lynn, D. (2016). Development of a logic model to support a network approach in delivering 24/7 children's palliative care: part two. *International Journal of Palliative Nursing*, 22(6), 278-285.
- Masten A.S. (2014) *Ordinary Magic Resilience in Development*. London: The Guilford Press. Pp. 1-22.
- Niño, M. D., Cai, T., & Ignatow, G. (2016). Social isolation, drunkenness, and cigarette use among adolescents. *Addictive behaviors*, 53, 94-100
- Phillips, D. A., & Shonkoff, J. P. (Eds.). (2000). *From neurons to neighborhoods: The science of early childhood development*. National Academies Press.

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות
החוג לסייעוד ע"ש צ'ריל ספנסר
كلية علوم الرفاه والصحة
قسم التمريض

Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

- Stiles, J., & Jernigan, T. L. (2010). The basics of brain development. *Neuropsychology review*, 20(4), 327-348.
- Thornberry, Terence P., et al. "Adolescent risk factors for child maltreatment." *Child abuse & neglect* 38.4 (2014): 706-722.
- Vrshek-Schallhorn, S., Czarlinski, J., Mineka, S., Zinbarg, R. E., & Craske, M. (2011). Prospective predictors of suicidal ideation during depressive episodes among older adolescents and young adults. *Personality and individual differences*, 50(8), 1202-1207.
- Zautra, A. J., Hall, J. S., & Murray, K. E. (2010). Resilience a new definition for people and communities. In J. W. Reich, A. J. Zautra, & J. S. Hall (Eds.), *Handbook of Adult Resilience* (pp. 3-29). London: The Guilford Press.
- Zlotnick, C., Tam, T., & Soman, L. A. (2012). Lifecourse Outcomes on Mental and Physical Health: The Impact of Foster Care on Adulthood. *American Journal of Public Health*, 102(3), 534-540.